

Nr 1033

Av herr **Palm**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 18, angående ökat statligt stöd till de frivilliga försvarsorganisationerna och hemvärnet.*

Hemvärnets roll i det svenska försvaret har fått en allsidig belysning i SOU 1969: 40. Allmänt råder också uppfattningen att insatserna i såväl frivilligförsvaret som hemvärnet kan medverka till att stärka vår försvarskraft.

De allmänna riktlinjerna i proposition nr 18 tillmötesgår också på de flesta punkter de önskemål som omfattas av en mycket stor opinion.

En av de mycket omdiskuterade frågorna är emellertid åldersgränserna för hemvärnsungdom. Mot den bakgrunden är det tillfredsställande att såväl utredningen som propositionen strävat till en dragning uppåt beträffande åldersbestämmelserna för ungdomens deltagande i frivilligförsvaret och hemvärnet. Det förefaller därför helt naturligt att åldersgränsen för hemvärnsman höjs till 18 år. Med hänsyn till detta kan det vara skäligt att en viss förberedande utbildning dessförinnan inte omöjliggöres.

Enligt min mening bör emellertid betydligt klarare preciseringar göras i anslutning till att riksdagen tar ställning till dessa åldersgränser främst med hänsyn till innebörden av begreppet "stridsutbildning". Många skäl talar mot att hemvärnsungdomens regelrätta vapenövningar bör tillåtas vid en lägre ålder än den som fastlägges för de värnpliktiga — d. v. s. 18 år. Jag vill därför starkt ifrågasätta de åldersgränser som föreslås i propositionen.

Departementschefen anför att "inga som helst rekryteringsåtgärder bör få riktas mot ungdomar som ännu inte har uppnått den ålder då rekrytering får ske — det är då de fyller 15 år — och att *stridsutbildning* (min kursivering) inte får förekomma förrän det år vederbörande fyller 16 år".

Denna fråga behandlas också av utredningen (s. 169) där det sägs: "Hemvärnsungdomar bör ej placeras i stridande befattning i hemvärnsförband. De bör i stället i krig användas som ordonnanser e. d. Tidigast det år ungdomarna fyller 18 år bör de få teckna kontrakt som hemvärnsmän under förutsättning att de då genomgått viss grundläggande utbildning inom ungdomsutbildningen."

En genomgång av utredningens material visar att med hänsyn till att den allmänna värnpliktsåldern fastställts till 18 år bör åldern för den förberedande grundläggande utbildningen inom ungdomsutbildningen kunna

komprimeras och först tillåtas vid fyllda 17 år. Den tillåtna åldern för stridsövningar bör dock under inga förhållanden sättas lägre än vid den tidpunkt då den allmänna värnpliktsåldern inträder.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 18 godkänner de riktlinjer departementschefen anförts för ökat stöd till hemvärdnet m. m. med den ändringen, att riksdagen måtte uttala som sin mening att

1. rekryteringen till hemvärdnet inte får ske av ungdom under 16 år,
2. den lägsta åldern för ungdomsutbildning inom hemvärdnet fastställs till 17 år,
3. stridsutbildning i gängse mening inte får förekomma förrän det år vederbörande fyller 18 år.

Stockholm den 25 mars 1970

Sture Palm (s)
